

Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут”
Факультет інформатики та обчислювальної техніки
Кафедра інформатики та програмної інженерії

ЗВІТ
про виконання лабораторної роботи №4
з дисципліни
“ СИСТЕМНЕ ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”

Прийняв
доцент кафедри ІПІ
Лісовиченко О.І.
“...” ..... 20xx р.

Виконав Студент
2 курсу групи ІП-11
Панченко Сергій

Київ 2023

Комп'ютерний практикум №4

Варіант 19

1. Написати програму, яка повинна мати наступний функціонал:
  1. Можливість введення користувачем розміру одномірного масиву.
  2. Можливість введення користувачем значень елементів одномірного масиву.
  3. Можливість знаходження суми елементів одномірного масиву.
  4. Можливість пошуку максимального (або мінімального) елемента одномірного масиву.
  5. Можливість сортування одномірного масиву цілих чисел загального вигляду.
2. Написати програму, яка буде мати наступний функціонал:
  1. Можливість введення користувачем розміру двомірного масиву.
  2. Можливість введення користувачем значень елементів двомірного масиву.
  3. Можливість пошуку координат всіх входжень заданого елемента в двомірному масиві, елементи масиву та пошуковий елемент вводить користувач.
3. Програма повинна мати захист від некоректного введення вхідних даних (символи, переповнення і т.і.)

Перше завдання

```
bits 64

; list of system calls
; https://filippo.io/linux-syscall-table/
SYS_READ    equ 0
SYS_WRITE   equ 1

; Descriptors
STDIN       equ 0
STDOUT      equ 1

; ASCII characters
NULL_TERMINATOR    equ 0
NEW_LINE_CHARACTER  equ 10
SPACE               equ 32
PLUS_SIGN           equ 43
MINUS_SIGN          equ 45
PERIOD              equ 46
DIGIT_ZERO          equ 48
DIGIT_NINE          equ 57

; Other constants
BUFFER_LENGTH       equ 20
MAX_LENGTH          equ 10
MAX_SIZE            equ 10

; !!! SECTION DATA !!!
```



```

mov rax, enterArray
mov rdi, enterArrayLength
call WriteToConsole

pop rdi
pop rax

; inputted value
xor rbx, rbx
; counter to zero
xor rcx, rcx
; the beggining of the array
mov r12, rsp
sub r12, 8
.loopAllocStack:
    cmp rcx, rsi
    jge .OnLoopAllocStackEnd

    .printEnterArrayElement:
        push rax
        push rdi

        mov rax, enterArrayElement
        mov rdi, enterArrayElementLength
        call WriteToConsole

        pop rdi
        pop rax

        push rdi
        push rsi

        mov rsi, rdi
        mov rdi, rax

        mov rdx, rcx
        call PrintInteger

        pop rsi
        pop rdi

        call PrintEndl

    push rsi
    call InputArgument
    mov rbx, rsi
    pop rsi

    push rbx
    inc rcx
    ; jump to the loop head
    jmp .loopAllocStack

.OnLoopAllocStackEnd:
    xor rcx, rcx
    xor rbx, rbx

.callSortArray:
    push rdi
    push rsi
    push rdx

```

```

    mov rdi, r12
    mov rdx, 8
    call SortArray

    pop rdx
    pop rsi
    pop rdi

.callPrintArray
    ; rax - buffer, rdi - bufferLength, rsi - arraySize,
    ; r12 - beginning of the array, rcx - 0
    ; rbx - 0, rdx - 0

    push rax
    push rdi

    mov rax, sortedArray
    mov rdi, sortedArrayLength
    call WriteToConsole

    pop rdi
    pop rax

    ; mov rsi into r8 arrayLength
    mov r8, rsi
    ; mov address of the first element of the array
    mov rdx, r12
    ; mov bufferLength from rdi to rsi
    mov rsi, rdi
    mov rdi, rax

    call PrintArray
    ; r12 - beginning of the array, r8 - arrayLength, rsi - bufferLength
    ; rdi - buffer, rax - buffer, rdx - beginning of the array,
    ; rbx - 0, rcx - 0

.printMinElement:
    call PrintEndl

    push rax
    push rdi

    mov rax, minArrayElement
    mov rdi, minArrayElementLength
    call WriteToConsole

    pop rdi
    pop rax

    mov rdx, qword [r12]
    call PrintInteger

    call PrintEndl

.printMaxElement:
    push rax
    push rdi

    mov rax, maxArrayElement
    mov rdi, maxArrayElementLength
    call WriteToConsole

    pop rdi

```

```

    pop rax

    mov rbx, 8
    mov rcx, r12

    push rax

    mov rax, r8
    dec rax

    imul rbx

    sub rcx, rax
    mov rdx, qword [rcx]

    pop rax

    call PrintInteger
    call PrintEndl

.printSum:
    push rax
    push rdi

    mov rax, sumArray
    mov rdi, sumArrayLength
    call WriteToConsole

    pop rdi
    pop rax

    push rdi
    push rsi
    push rax

    mov rdi, r12
    mov rsi, r8
    mov rdx, 8
    call ArraySum
    mov rdx, rax

    pop rax
    pop rsi
    pop rdi

    call PrintInteger
    call PrintEndl

.deAllocateArray:
    xor rcx, rcx
    .loop:
        cmp rcx, r8
        jge .end
        pop rax
        inc rcx
        jmp .loop
    .end:

pop r12
pop rsi
pop rdi
pop rcx

```

[illegible]

```

; bubble sort
.loopSortOne:
    ; if(i >= arraySize) break
    cmp rcx, rsi
    jge .onLoopSortOneEnd
    ; i = j
    mov rdx, rcx
    .loopSortTwo:
        ; if(j >= arraySize) break;
        cmp rdx, rsi
        jge .onLoopSortTwoEnd
        push rsi
        ; rsi = i
        ; rdx = 8 // sizeof(long int)
        push rdx
        mov rsi, rcx
        mov rdx, rbx
        call GetElementAddressByIndex
        ; r8 = &array[i]
        mov r8, rax
        pop rdx
        push rdx
        mov rsi, rdx
        mov rdx, rbx
        call GetElementAddressByIndex
        ; r9 = &array[j]
        mov r9, rax
        pop rdx
        ; rax = array[i]
        ; rdi = array[j]
        mov r10, qword [r8]
        mov r11, qword [r9]

        ; if(array[i] > array[j])
        cmp r10, r11
        jg .swap
        jmp .notSwap
        .swap:
            mov qword [r8], r11
            mov qword [r9], r10
        .notSwap

        pop rsi

        inc rdx
        jmp .loopSortTwo

    .onLoopSortTwoEnd:
        inc rcx
        jmp .loopSortOne

    .onLoopSortOneEnd:
pop r11
pop r10
pop r9
pop r8
pop rdx
pop rcx
pop r8
pop rsi
pop rdi
pop rbx
pop rax
ret

```



```
;
<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
;
<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
PrintArray:
; rax - void (rdi - buffer, rsi - bufferLength, rdx - array, r8 - arrayLength )
push rcx
push rbx
push r9
; long int size
mov rbx, 8
; zero counter
xor rcx, rcx
; mov the array beginning to r9
mov r9, rdx
.loop:
    cmp rcx, r8
    jge .end

    .callPrintInteger:
        push rdx

        mov rdx, qword [r9]
        call PrintInteger

        pop rdx

    .callPrintSpace:
        push rax
        mov rax, rdi

        call PrintSpace

        pop rax

    .switchToNextElement:
        sub r9, rbx

    inc rcx
    jmp .loop

.end:
    pop r9
    pop rbx
    pop rcx
    ret

;
<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
;
<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
PrintInteger:
; rax - void (rdi - buffer, rsi - bufferLength, rdx - number)
push rax
push rdi
push rsi
push rdx
push r8

mov rax, rdi
mov rdi, rsi
mov r8, rdi

xor rsi, rsi
```


[illegible]

[illegible]


```
; <<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
ReadIntoBuffer:
; Function reading string into buffer;
; void ReadIntoBuffer(char* buffer, int bufferSize, int* inputtedLength);
; Params:
;     rax:    char*   buffer
;     rdi:    int     bufferSize
;     rsi:    int&    inputtedLength
; Returns:
;     void
push rax
push rdi
push rdx
push r8
push r9

mov r8, rax
mov r9, rdi
mov rsi, 0
.loop:
    mov rsi, r8
    mov rdx, r9
    mov rax, SYS_READ
    mov rdi, STDIN

    call DoSystemCallNoModify

    cmp rax, MAX_LENGTH
    jle .NoError

    mov rax, max_length_error
    mov rdi, max_length_error_length
    call WriteToConsole
    jmp .loop

.NoError:
mov rsi, rax

pop r9
pop r8
pop rdx
pop rdi
pop rax
ret
; <<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
; <<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
DoSystemCallNoModify:
; Function doing system call without
; modifying rcx and r11 registers after the call.
; type(rax) sys_call(rax, rdi, rsi, rdx, r8, r9...);
; The reason behind this function is that in x64 NASM
; system call neither stores nor loads any registers
; it just uses and modifies them.

; https://stackoverflow.com/questions/47983371/why-do-x86-64-linux-system-
calls-modify-rcx-and-what-does-the-value-mean
; http://www.int80h.org/bsdasm/#system-calls
; https://docs.freebsd.org/en/books/developers-handbook/x86/#x86-system-calls
pushf
push rcx
```

[illegible]


```

        push rdi

        xor rax, rax
        mov al, bl
        call IsDigit
        mov r8, rdi

        pop rdi
        pop rax

    cmp r8, 0
    je .ErrorIncorrectSymbol
    sub bl, DIGIT_ZERO

    .CallPow:
        push rax
        push rdi
        push rsi

        mov rax, 10
        mov rdi, rcx
        call Pow

        imul rsi, rbx
        mov rdi, rdx
        add rdi, rsi
        mov rdx, rdi

        pop rsi
        pop rdi
        pop rax
        ; whole_digit = digit*(10^counter)
    .OnIterationEnd:
        dec rcx
        inc r9
        jmp .loop
.ErrorSignNotFirst:
    mov r8, 0

    push rax
    push rdi

    mov rax, error_sign_character_not_first
    mov rdi, error_sign_character_not_first_length
    call WriteToConsole

    pop rdi
    pop rax

    jmp .End
.ErrorIncorrectSymbol:
    ; print error message
    mov r8, 0

    push rax
    push rdi

    mov rax, error_incorrect_symbol
    mov rdi, error_incorrect_symbol_length
    call WriteToConsole

    pop rdi
    pop rax

```

[illegible]

```

        cmp rcx, rdi
        jge .End
        imul rsi, rax
        inc rcx
        jmp .loop
.End:
        pop rcx
        popf
        ret

```

Друге завдання

```

bits 64

; list of system calls
; https://filippo.io/linux-syscall-table/
SYS_READ    equ 0
SYS_WRITE   equ 1

; Descriptors
STDIN    equ 0
STDOUT   equ 1

; ASCII characters
NULL_TERMINATOR    equ 0
NEW_LINE_CHARACTER  equ 10
SPACE               equ 32
PLUS_SIGN           equ 43
MINUS_SIGN          equ 45
PERIOD              equ 46
DIGIT_ZERO          equ 48
DIGIT_NINE          equ 57

N_LETTER            equ 110
Y_LETTER            equ 121

; Other constants
BUFFER_LENGTH       equ 20
MAX_LENGTH          equ 10
MAX_SIZE            equ 10

; !!! SECTION DATA !!!
section .data

; Errors
error_incorrect_symbol:          db "Incorrect symbol in
input", NEW_LINE_CHARACTER, 0
error_incorrect_symbol_length:   equ $-error_incorrect_symbol
error_sign_character_not_first   db "Sign characters must be
first", NEW_LINE_CHARACTER, 0
error_sign_character_not_first_length equ $-
error_sign_character_not_first
max_length_error db "Max length is 10", NEW_LINE_CHARACTER, 0
max_length_error_length equ $-max_length_error

; Buffers
buffer:          times BUFFER_LENGTH db 0
inputtedLength:  dq 0

; Messages
enterMatrixRows db "Enter number of rows: ", NEW_LINE_CHARACTER, 0
enterMatrixRowsLength equ $-enterMatrixRows
enterMatrixCols db "Enter number of cols: ", NEW_LINE_CHARACTER, 0

```

[illegible]

```

call PrintEnterMatrixElement

.printRowNumber:
    push rdi
    push rsi
    push rdx

    mov rsi, rdi
    mov rdi, rax

    mov rdx, rcx
    call PrintInteger

    pop rdx
    pop rsi
    pop rdi

call PrintSpace

.printColNumber:
    push rdi
    push rsi
    push rdx

    mov rsi, rdi
    mov rdi, rax

    mov rdx, r8
    call PrintInteger

    pop rdx
    pop rsi
    pop rdi

call PrintEndl

push rsi
call InputArgument
mov rbx, rsi
pop rsi

push rbx

inc r8
jmp .loopAllocateMemoryColumn

.onEndAllocateMemoryColumn:
    xor r8, r8
    inc rcx
    ; jump to the loop head
    jmp .loopAllocateMemoryRow

.onEndAllocateMemoryRow:
    xor rcx, rcx
    xor r8, r8
    xor rbx, rbx
; rax - buffer, rdi - bufferLength, rsi - rows, rdx - cols,
; rbx - 0, rcx - 0, r8 - 0, r12 - matrix
.callPrintMatrix:
    push rax
    push rdi
    push rsi

```

```

push rax
push rdi
mov rax, findElement
mov rdi, findElementLength
call writeToConsole
pop rdi
pop rax

```

[illegible]

[illegible]

[illegible]

```
; <<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
<<<<<<<<<
; <<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
<<<<<<<<<
PrintEnterMatrixCols:
push rax
push rdi
mov rax, enterMatrixCols
mov rdi, enterMatrixColsLength
call WriteToConsole
pop rdi
pop rax
ret
; <<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
<<<<<<<<<
; <<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
<<<<<<<<<
PrintMatrix:
; rax - void (rdi - buffer, rsi - bufferLength, rdx - matrix, r8 - rows, r9 - cols)
push rcx
push rbx
push r10

; zero counter
xor rcx, rcx
; mov the Matrix beginning to r9
mov r10, rdx

.calcRowSize:
    ; long int size
    mov rbx, 8
    push rax
    mov rax, r9
    imul rbx
    mov rbx, rax
    pop rax

.loop:
    cmp rcx, r8
    jge .end
    .callPrintArray:
        push rdx
        push r8
            mov rdx, r10
            mov r8, r9
            call PrintArray
        pop r8
        pop rdx
    .callPrintendl:
        push rax
        mov rax, rdi
        call Printendl
        pop rax
    .switchToNextElement:
        sub r10, rbx
    inc rcx
    jmp .loop
.end:
pop r10
pop rbx
pop rcx
ret
```

```
; <<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
; <<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<<
PrintArray:
; rax - void (rdi - buffer, rsi - bufferSize, rdx - array, r8 - arrayLength )
push rcx
push rbx
push r8
push r9
; long int size
mov rbx, 8
; zero counter
xor rcx, rcx
; mov the Matrix beginning to r9
mov r9, rdx
.loop:
    cmp rcx, r8
    jge .end
    .call PrintInteger:
        push rdx
        mov rdx, qword [r9]
        call PrintInteger
        pop rdx
    .call PrintSpace:
        push rax
        mov rax, rdi
        call PrintSpace
        pop rax
    .switchToNextElement:
        sub r9, rbx
    inc rcx
    jmp .loop
.end:
pop r9
pop r8
pop rbx
pop rcx
ret
```

```
PrintArray:
; rax - void (rdi - buffer, rsi - bufferLength, rdx - array, r8 - arrayLength )
push rcx
push rbx
push r8
push r9
; long int size
mov rbx, 8
; zero counter
xor rcx, rcx
; mov the Matrix beginning to r9
mov r9, rdx
.loop:
    cmp rcx, r8
    jge .end
    .callPrintInteger:
        push rdx
        mov rdx, qword [r9]
        call PrintInteger
        pop rdx
    .callPrintSpace:
        push rax
        mov rax, rdi
        call PrintSpace
        pop rax
    .switchToNextElement:
        sub r9, rbx
    inc rcx
    jmp .loop
.end:
pop r9
pop r8
pop rbx
pop rcx
ret
```

Контрольні питання

1. Команди організації циклів.

Для організації циклів потрібно використовувати такі команди:

1) jmp: команда jmp означає перехід і використовується для переходу до іншої частини коду. Цю команду можна використовувати для створення циклів, повертаючись до попереднього пункту коду.

2) стр: команда стр використовується для порівняння двох значень. Його часто використовують у поєднанні з умовними переходами: JE, JNE, JZ, JNZ, JA, JAE, JB, JBE, JS, JNS, JO, JNO

3) inc, dec: використовується для організації лічильників, які використовуються для обмеження кількості ітерацій

2. Рядкові команди та особливості їх використання.

1. LODS (завантажити рядок): Ця інструкція завантажує байт, слово або подвійне слово з місця пам'яті, на яке вказує покажчик джерела, в акумулятор (AL, AX або EAX) і відповідно оновлює покажчик.

2. STOS (зберігати рядок): ця інструкція зберігає байт, слово або подвійне слово з накопичувача (AL, AX або EAX) у місці пам'яті, на яке вказує вказівник призначення, і відповідно оновлює вказівник.

3. REP (Повторення): ця префіксна інструкція використовується з рядковими інструкціями для повторення інструкції задану кількість разів.

4. REPE або REPZ (Повторити при рівній кількості): Ця префіксна інструкція використовується з рядковими інструкціями для повторення інструкції, коли встановлено нульовий прапор (ZF).

5. REPNE або REPNZ (Повторити, якщо значення не дорівнює): Ця префіксна інструкція використовується разом із рядковими інструкціями для повторення інструкції, коли прапор нуля (ZF) очищений.

6. CMPS (рядок порівняння): Ця інструкція порівнює байт, слово або подвійне слово з вихідного розташування з байтом, словом або подвійним словом з місця призначення та встановлює відповідні позначки.

7. SCAS (сканування рядка): ця інструкція шукає в рядку вказане значення та встановлює відповідні позначки на основі результату.

8. MOVSX (переміщення із розширенням знака): ця інструкція переміщує байт або слово з вихідного розташування до місця призначення та розширює значення за знаком до подвійного або чотири слова відповідно.

9. MOVZX (Переміщення з нульовим розширенням): Ця інструкція переміщує байт або слово з вихідного розташування до місця призначення та нульовим розширенням значення до подвійного або чотири слова відповідно.

10. MOVS (переміщення рядка): Ця інструкція переміщує байт, слово або подвійне слово з вихідного розташування до місця призначення та відповідно оновлює вказівники.

3. Методи адресації за базою, з індексуванням, з подвійним індексуванням.

Індексована адресація: у цьому режимі регістр використовується як базова адреса, а зсув додається до базової адреси для обчислення адреси пам'яті операнда. Наприклад, `MOV EAX, [EBX + 4]` завантажує значення з місця пам'яті за адресою `EBX + 4` у регістр `EAX` за допомогою індексованої адресації.

Подвійна індексована адресація: це поєднання режимів індексованої адресації та непрямої адресації. При подвійній індексованій адресації два регістри використовуються для обчислення адреси пам'яті операнда. Один регістр служить базовою адресою, а інший регістр служить індексом. Базову адресу та індекс додають разом, щоб обчислити адресу операнда.

Адресація на основі: у цьому режимі сегментний регістр використовується як базова адреса, а зсув додається до базової адреси для обчислення адреси пам'яті операнда. Цей режим адресації зазвичай використовується в реальному режимі. Наприклад, `MOV AX, [DS:0x1234]` завантажує значення з місця пам'яті за адресою `DS:0x1234` у регістр `AX` за допомогою адресації на основі.